

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/30/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5619202922
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrej Kekely
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5619202922.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu Mgr. Andreja Kekelyho a členov JUDr. Jany Urbanovej a JUDr. Vladimíra Topoľančíka, vo veci osoby oprávnenej výživou (navrhovateľa): E. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. A. XX, XXX XX P. A., proti osobe povinnej platiť výživné (otcovi): D. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Ul. R. XX/X, XXX XX M. T., Česká republika, za účasti matky osoby oprávnenej výživou: Q. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. A. XX, XXX XX P. A., o návrhu matky osoby oprávnenej výživou na zvýšenie výživného na dieťa, toho času už plnoletú osobu oprávnenú výživou, o odvolaní osoby povinnej platiť výživné (otca) proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 1P/196/2019-71 zo dňa 1. decembra 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 1P/196/2019-71 zo dňa 1. decembra 2020 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Liptovský Mikuláš na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej „súd prvej inštancie“) zmenil rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 5P/7/2015-52 zo dňa 14.05.2015 v časti o výživnom tak, že otcovi uložil povinnosť platiť zvýšené výživné na (v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku ešte maloletého) E. V. v sume 240,- eur mesačne, vždy do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky, počnúc od 16.10.2019 (výrok I.). Zároveň povolil otcovi splácať zameškané výživné za obdobie od 16.10.2019 do 30.11.2020 vo výške 1.216,45 eur v splátkach po 20,- eur mesačne spolu s bežným výživným k rukám matky, počnúc prvým dňom nasledujúcim po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky riadne a včas má za následok zročnosť celého zvyšného dlhu (výrok II.). Návrh matky na zvýšenie výživného vo zvyšnej časti zamietol (výrok III.). Napokon rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok IV.).

2. Rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil tým, že dňa 16.10.2019 podala matka návrh na zvýšenie výživného na (v tom čase maloletého) E. V. zo sumy 150,- eur mesačne, určenej rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 5P/7/2015-52 zo dňa 14.05.2015, na sumu 250,- eur mesačne, počnúc dňom podania návrhu. Návrh odôvodnila tým, že od posledného rozhodovania uplynula určitá doba, dieťa už dovŕšilo vek 15 rokov, od septembra 2019 bol prijatý na strednú Hotelovú školu Ul. Čs. brigády 1804, Liptovský Mikuláš. Vzhľadom na to u dieťaťa vznikli zvýšené náklady na stravu v domácnosti a hygienické potreby približne vo výške 120,- eur mesačne, náklady na cestovné do školy vo výške 36,- eur mesačne a na tréningy vo výške 21,40 eur mesačne, náklady na športové aktivity (náklady na lyžiarsky výcvik, organizovaný školou v školskom roku 2019 - 2020, vo výške 50,- eur, náklady na kúpu športového oblečenia na futbal vo výške 100,- eur polročne), náklady spojené s prípravou na budúce povolanie (náklady na kúpu pracovného oblečenia zakúpeného za účelom prípravy na budúce povolanie vo výške 80,- eur polročne, náklady na kúpu školských pomôcok a potrieb vo výške 60,- eur ročne - knihy, pracovné zošity a pod., náklady na školské stravovanie vo výške 30,- eur mesačne), náklady na kúpu dioptrických okuliarov 120,-eur, náklady na mobilný telefón vo výške 15,- eur mesačne a náklady na úrazové poistenie vo výške 36,78 eur mesačne. Matka ďalej uviedla, že žije v jednej domácnosti

so synom, manželom a ich spoločnou maloletou dcérou R., ktorá v čase podania návrhu navštevovala prvý stupeň základnej školy. Jej mesačný príjem činí okolo 750,- eur, spoločné mesačné výdavky má za dodávku vody 20,- eur, za elektrinu 55,- eur, na splátku pôžičky v Z. T. J., a.s. vo výške 225,24 eur, na splátku leasingu na osobné motorové vozidlo vo výške 162,92 eur, na splátku úveru čerpaného na rekonštrukciu rodinného domu v obchodnej spoločnosti Silver vo výške 164,50 eur a za internet 31,- eur mesačne. S výživou maloletej dcéry R. má mesačné náklady okolo 150,- eur.

3. Na pojednávaní dňa 01.12.2020 matka oproti návrhu uviedla, že po vypuknutí koronakrízy nemala výdavky na dopravu syna a jeho stravu v škole, s výnimkou júna 2020 a prvých týždňov v mesiaci september 2020, kedy do školy chodil. Poukázala na nedávny výdavok vo výške 130,- eur za nákup okuliarov pre syna. K svojej osobe uviedla, že stále pracuje u rovnakého zamestnávateľa ako v čase poslednej úpravy výživného, s tým, že príjem sa jej zvýšil približne o 200,- eur až 300,- eur mesačne. V čase dochádzania do školy stojí spiatočná cesta 84 centov. V súčasnosti za zúčastňuje on-line vyučovania, praktické vyučovanie nemá. V septembri 2020 zaplatila za stravu pre neho v škole 22,- eur, toho času sa stravuje doma. Kvôli on-line vzdelávaniu musela zakúpiť počítač za 366,- eur. Dcéra R. používa pri vyučovaní starší počítač, ktorý jej kúpila za 150,- eur. Za vodičské oprávnenie syna zaplatila 620,- eur. Od otca peniaze na to nežiadala, keď nebol ochotný prispieť ani na okuliare. Syn sa venuje intenzívne futbalu, aktuálne vyše mesiaca nie, kvôli pandemickým opatreniam. Nie je pravdou, že nešportuje. Bolo to len v období pred 2 rokmi, keď mal s kolenom. Už v lete 2019 mal zápasy, rovnako i v lete 2020. Kупuje mu kopačky a chrániče ročne asi za 75,- eur. Uvedené tvrdenia preukázala matka predložením pokladničných dokladov svedčiacich o nákupoch. Synovi na šport kupovala tiež očné šošovky v cene 18,- eur, pretože okuliare vtedy nosiť nemôže. Má ich na jeden mesiac. Za vyšetrenie zraku v Liptovskom Hrádku zaplatila necelých 20,- eur. Výdavky na stravu, ošatenie, obuv a hygienu syna má bežné. Jej manžel má čistý príjem cca 700,- eur mesačne. Výdavky za elektrinu majú vo výške 70,- eur mesačne, zálohový poplatok sa zvýšil z dôvodu nedoplatku vzniknutého v minulom období, keď platili zálohovo len 55,- eur mesačne. Za dodávky vody platia sumu 21,- eur mesačne a za internet sumu 12,- eur mesačne. Pôžičku v Z. T. J., a. s. si zobrali na prerábku kúrenia. Asi pred ôsmimi rokmi si kúpila motorové vozidlo zn. Subaru Outback na leasing. Cena vozidla bola cca 17.000,- eur, nie je jeho vlastníčkou. Doma platia za dve internetové pripojenia, pretože pôvodné bolo slabé a silnejší internet potrebujú kvôli škole. Keď syn trénoval a cestoval autobusom, cestovné stálo 21,40 eur mesačne. Keď bolo teplejšie, chodieval na bicykli, ktorý mu kúpila v lete asi za 400,- eur. Pracovné oblečenie synovi kupovala len v prvom ročníku za 80,- eur polročne. Ďalší školský rok nové nekupovala. Výdavky na školské pomôcky na začiatku školského roka boli cca 15,- eur. V prvom ročníku boli výdavky vyššie kvôli nástupu na strednú školu. Synovi platí úrazové poistenie so sporením v sume 32,80 eur mesačne. Dcére s manželom platia poistenie v sume 26,90 eur mesačne. Jej manžel je poberateľom aj invalidného dôchodku vo výške okolo 133,50 eur mesačne. Manžel má úrazové poistenie s úhradou poistného v sume 36,78 eur mesačne. Ona nemá žiadne poistenie. Manžel si kupoval pred dvomi rokmi staršie vozidlo za 1.000,- eur. Otec sa so synom E. nestretáva, mimo výživného mu neprispieva. Mimo výživného synovi kúpil mikinu približne pred dvomi rokmi, inak nič. Ona fajčí, za cigarety vynakladá mesačne 33,- eur. Manžel jej prispieva na chod domácnosti, aj na dcéru R..

4. Otec pred dožiadaným súdom - Okresný súd České Budějovice dňa 23. 11. 2020 pri výsluchu k návrhu uviedol, že s návrhom nesúhlasí. Mal za to, že platí vyššie výživné, než by mal a zvýšené výživné by nemal z čoho platiť. Jeho výdavky na bývanie sú mesačne za nájom 10.700,- Kč, za plyn 2.280,- Kč, za elektrinu 2.280,- Kč a za parkovné 400,- Kč. Náklady na dopravu do práce nemá žiadne. Na zdravotnú starostlivosť nič nepripláca, poistenie platí 300,- Kč mesačne. Nemá platené záujmové aktivity, pretože vzhľadom k výdavkom na bývanie už mu moc neostáva. Za cigarety utratí mesačne cca 2.500,- Kč. Nevlastní žiadne hnuteľné, ani nehnuteľné veci. V súčasnej dobe je v insolvenčnej, ktorá stále trvá. Jeho spoločné výdavky s manželkou činia sumu 22.500,- Kč, teda na výživu im ostáva mesačne 7.500,- Kč. V kontakte so synom nie je, keď mu napíše cez sociálnu sieť, odpoveď nedostane. Neposiela mu nič nad rámec výživného. Videl ho naposledy pred dvomi rokmi, asi na šesť hodín, keď sa syn zastavil u tety v M. T.. Vôbec nevie, do akej školy chodí. Súčasne je prekvapený, keď v návrhu matka uviedla, že má výdavky so športovaním syna, avšak pred dvomi rokmi mu syn hovoril, že nemôže športovať.

5. Kolízny opatrovník na pojednávaní navrhol vyhovieť návrhu matky v celom rozsahu. Poukázal na skutočnosť, že od poslednej úpravy výživného uplynulo 5 rokov. Otec mimo výživného synovi neprispieva, pričom len na cigarety vynakladá približne 76,- eur mesačne. S poukazom na zistené dlhy vedie pravdepodobne nezodpovedný spôsob života. Dieťa sa pripravuje na výkon budúceho povolania štúdiom na strednej škole, teda zvýšili sa výdavky spojené s jeho výživou.

6. Na podklade vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že naposledy bolo o výživnom rozhodované rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 5P/7/2015-52 dňa

14.05.2015, ktorým bola otcovi uložená povinnosť prispievať na výživné synovi po 150,- eur mesačne, a to od 01.01.2015. V čase ostatného rozhodovania o výživnom mala matka príjem u zamestnávateľa Gergonne Slovensko, s.r.o. vo výške 484,37 eur, vrátane daňového bonusu. Partner, jej terajší manžel, bol zamestnaný v spoločnosti Agria Liptovský Ondrej s príjmom v marci 2015 vo výške 613,41 eur, v apríli 2014 vo výške 543,09 eur a v decembri 2014 vo výške 58,80 eur. V decembri 2014 bol partner matky práceneschopný, vyplatené mu boli nemocenské dávky v sume 364,20 eur. Maloletá dcéra R. navštevovala materskú školu, syn E. navštevoval piaty ročník základnej školy. Rodina žila v rodinnom dome, ktorý odkúpili za sumu 19.900,- eur financovaním cez úver. I v tom čase matka splácala leasing motorového vozidla v sumách po 162,92 eur mesačne. Jej partner splácal pôžičku vo výške 110,- eur mesačne. Tak v súčasnosti, aj v minulosti sa podieľali spoločne na úhrade nákladov na domácnosť. V súčasnosti dosahuje matka priemerný čistý príjem za obdobie posledných 12 mesiacov (správa zamestnávateľa ku dňu 15.04.2020) vo výške 899,46 eur mesačne. Zamestnaná je u rovnakého zamestnávateľa. Je poberateľkou prídavkov na dve deti v sumách po 24,95 eur mesačne v roku 2020. 7. Zo správy kolízneho opatrovníka zo zisťovania pomerov v rodine zo dňa 04.05.2020 vyplynulo, že E. V. býva so svojou matkou v rodinnom dome, ktorý je vo vlastníctve matkinho súčasného manžela D. A.. Vychovávajú i spoločnú dcéru R., ktorá bola v čase podania správy žiačkou štvrtého ročníka základnej školy. Syn pri telefonickom rozhovore uviedol, že v škole je spokojný, je rád, že si vybral práve toto štúdium. Toho času sa učí cez internet. S otcom nemá žiaden kontakt, naposledy bol u neho v Českej republike približne pred štyrmi rokmi. Na konci roku 2018 bol v Českej republike so svojou matkou, pri tej príležitosti zavolať otcovi, či sa s ním chce stretnúť. Z jeho iniciatívy strávil spolu s otcom jeden deň. Minulý rok mu otec navrhol, aby sa s jeho novou rodinou zúčastnil na pobyte v Tatrách. Odmietol to s tým, že namiesto toho otca požiadal o finančný príspevok na nové dioptrické okuliare. Otec však na jeho prosbu nereagoval a peniaze mu neposlal. V súčasnosti vzťah s otcom hodnotí ako odcudzenie, bez akéhokoľvek kontaktu. S matkiným manželom vychádza dobre, rozumejú si. Matka sa vyjadřila, že syn je zdravý, nosí dioptrické okuliare. V čase podania uvedenej správy maloletý nedochádzal do školy, ani na tréningy (pozn.: Covid-19). Predtým do školy cestoval autobusom. Matka, aj napriek opatreniam v súvislosti s pandemiou, naďalej pracuje na zmeny, zatiaľ jej príjmy neklesli. Príjem jej manžela pozostáva z invalidného dôchodku a mzdy v zamestnaní v obchodnej spoločnosti Dobrostav, Zvolen, jeho hodinová mzda je 3,40 eur. Otec posielal výživné pravidelne v stanovenej sume, navyše mu neposielal nič. Podľa aktualizovanej správy kolízneho opatrovníka zo dňa 16.11.2020 ostali pomery v rodine nezmenené.

8. Z potvrdenia zamestnávateľa otca o priemernom čistom mesačnom príjme za obdobie od novembra 2019 do októbra 2020 vyplynula výška jeho mesačného príjmu 18.745,- Kč. Cestovné náhrady nedostáva, z platu sú mu vykonávané zrážky v sume od 4.934,- Kč po 7.518,- Kč za obdobie od novembra 2019 do októbra 2020.

9. Z pripojeného uznesenia Krajského súdu v Českých Budějoviciach č. k. KSCB 44 INS 15807/2018-B-6 zo dňa 10.01.2019 vyplynulo, že dlžník - otec je podľa výrokovej časti uznesenia oprávnený podať návrh na povolenie oddĺženia. Súd schválil správu o prieskume zverejnenú na č. I. B 2 spisu a súčasne oddĺženie dlžníka plnením splátkového kalendára a uložil dlžníkovi, aby po dobu nasledujúcich piatich rokov od prvej splátky alebo do úplného zaplatenia všetkých pohľadávok platil nezaisteným veriteľom prostredníctvom ustanoveného insolvenčného správcu najneskôr ku každému poslednému dňu v mesiaci z príjmu, ktorý získa po schválení oddĺženia, čiastku v rovnakom rozsahu, v akom z neho môžu byť pri výkone rozhodnutia alebo pri exekúcii uspokojené prednostné pohľadávky, po odpočítaní stálych platieb pripadajúcich na odmenu a náhradu hotových výdavkov insolvenčného správcu, vrátane DPH. Termín úhrady prvej splátky vykonanej z príjmu vyplácaného dlžníka spoločnosťou KOH-I-NOOR Hardtmuth, a. s., České Budějovice a z finančného daru, ku ktorému poskytovaniu dlžníkovi sa darovacou zmluvou zo dňa 20.11.2018 zaviazala W. V., bol stanovený na deň 28.02.2019. Súd prikázal súčasne platcovi príjmu dlžníka, i každému budúcemu platiteľovi jeho príjmu, postihnuteľného výkonom rozhodnutia alebo exekúciou, aby po doručení tohto rozhodnutia vykonával z príjmu dlžníka zrážky v rovnakom rozsahu, v akom z neho môžu byť pri výkone rozhodnutia alebo pri exekúcii uspokojené prednostné pohľadávky a nevyplácal zražané čiastky dlžníkovi, ale ustanovenému insolvenčnému správcovi. Súd uložil tiež dlžníkovi, aby od mesiaca február 2019 zasielal vždy najneskôr k poslednému dňu v mesiaci čiastku vo výške 2.700,- Kč, k plneniu ktorého sa darovacou zmluvou zo dňa 20.11.2018 zaviazala W. V. k rukám insolvenčného správcu. Insolvenčnému správcovi súd uložil, aby si každý mesiac z čiastky zrazenej dlžníkovi ponechal 900,- Kč ako zálohu na odmenu a náhradu hotových výdavkov, navýšenú o DPH, a i. Súčasťou výrokovej časti uznesenia bola uložená povinnosť insolvenčnému správcovi, aby po zrážkach, ktoré si ponecháva, vyplatil nezaistených veriteľov podľa pomeru ich pohľadávok. Z odôvodnenia uvedeného uznesenia vyplýva, že dňa 01.10.2018 podal dlžník na insolvenčnom súde insolvenčný návrh spojený s návrhom na povolenie oddĺženia. Zo

správy pre oddĺženie vyplýva, že insolvenčný správca nezistil existenciu skutočnosti, ktoré by inak odôvodňovali odmietnutie alebo zamietnutie návrhu na povolenie oddĺženia. Insolvenčný správca vyhodnotil predpokladané plnenie veriteľom pri oboch spôsoboch oddĺženia, pričom ako výhodnejšie pre veriteľov odporučil schváliť oddĺženie plnením splátkového kalendára.

10. Súčasťou návrhu bolo rozhodnutie o prijatí E. V. na denné štúdium v študijnom odbore kuchár na Hotelovej akadémii, Čs. brigády 1804, Liptovský Mikuláš, v školskom roku 2019/2020, s podmienkou, že úspešne ukončí 9. ročník základnej školy a zapíše sa do prvého ročníka strednej školy.

11. Súd prvej inštancie citujúc ust. § 36 ods. 1, § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoR“) ďalej uviedol, že vykonaným dokazovaním bolo jednoznačne a bez pochybností preukázané, že na strane dieťaťa došlo ku zásadnej zmene pomerov, rovnako u rodičov. Maloletý je starší o takmer 6 rokov, náklady na uspokojovanie jeho potrieb sa zvýšili podstatným spôsobom, a to nielen primerane vzhľadom k veku, ale i z dôvodu nástupu na strednú školu, v ktorej sa pripravuje na výkon budúceho povolania v odbore, ktorý si sám zvolil a je s ním spokojný. V školskom roku 2019/2020 mala matka ďalšie zvýšené výdavky súvisiace s lyžiarskym kurzom absolvovaným v rámci školy, ďalšie zvýšené výdavky súviseli s nákupom dioptrických okuliarov, na ktoré, podľa vyjadrenia matky a syna, otec neprispel. Syn stále aktívne športuje, rovnako ako pri poslednej úprave výživného, a nebolo preukázané tvrdenie otca, že by mu zdravotný stav v športovaní bránil, pričom išlo o prechodné obdobie spojené s liečbou kolena, avšak už v roku 2019, pokračujúc v roku 2020, sa syn stále aktívne venoval futbalu, a to i súťažne. Ďalšie zvýšené výdavky mala matka v spojitosti s nákupom pracovného oblečenia potrebného ku štúdiu, a taktiež výdavky spojené s absolvovaním vodičského kurzu vo výške 620,- eur. V spojitosti s osobitným režimom vzdelávania sa počas pandémie ochorenia Covid-19 vznikli matke náklady na nákup počítača pre maloletého v rámci on-line vyučovania v sume 366,- eur. Od posledného rozhodnutia sa nezmenil počet vyživovacích povinností na strane oboch rodičov. Zmenili sa ich príjmy, keď priemerný mesačný príjem otca bol oproti minulosti za obdobie od marca 2019 do februára 2020 vyšší o sumu minimálne 1.701,- Kč (priemerný čistý mesačný príjem 18.952,- Kč) a za obdobie od novembra 2019 do októbra 2020 vyšší o sumu minimálne 1.494,- Kč (priemerný čistý mesačný príjem 18.745,- Kč). Bolo aktuálne preukázané, že otec sa dostal do stavu finančnej insolventnosti a že otcovi vznikli dlhy, ktoré sú vymáhané v prospech veriteľov prostredníctvom insolvenčného správcu. Vychádzajúc z ust. § 62 ods. 5 ZoR, keď výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov, súd prvej inštancie konštatoval, že preukázaná skutočnosť o vzniku záväzkov otca voči iným veriteľom nemôže byť vyhodnocovaná v neprospech dieťaťa. Pri hodnotení úrovne oprávnených nákladov rodiča rovnako vyhodnotil v neprospech otca skutočnosť, že má ďalšie nadštandardné výdavky na fajčenie, podľa jeho vlastného vyjadrenia v sume 2.500,- Kč, čo predstavuje (v prepočte kurzom 1 euro = 26,311 Kč) sumu 95,02 eur. Napriek tvrdeniu otca, že nevlastní žiaden hnutelný i nehnuteľný majetok, súd prvej inštancie poukázal na jeho vlastný prehľad výdavkov, keď podľa jeho vyjadrenia parkovné platí 400,- Kč mesačne, teda vlastní minimálne túto huteľnú vec, pričom z jeho ďalšieho vyjadrenia vyplynulo, že nemá žiadne výdavky na dopravu do práce, a teda osobné motorové vozidlo na tento účel nepotrebuje. Súd prvej inštancie nevylúčil potrebu otca a jeho rodiny využívať osobné motorové vozidlo na prepravu, avšak je zrejmé, že vlastníctvo minimálne tejto huteľnej veci je spojené s ďalšími výdavkami na pohonné hmoty, údržbu a zákonné poistenie. Ďalší výdavok otca predstavuje jeho poistenie v sumách po 300,- Kč mesačne. Osobný kontakt otca so synom je zriedkavý, naposledy to bolo pred dvomi rokmi, nad rámec výživného mu otec ničím neprispieva. U matky došlo k zvýšeniu príjmu o približne 300,- eur mesačne, na druhej strane súd prvej inštancie poukazoval na celoročnú dennú osobnú starostlivosť matky o syna, čo zohľadnil pri ustálení určenej výšky výživného, ktorú je otec povinný plniť, v sume 240,- eur mesačne počnúc od podania návrhu matky. Z hľadiska proporcionality odôvodnených potrieb maloletého a zárobkových možností a schopností otca, prihliadajúc aj na ostatné výdavky otca, ktoré nemajú prednosť pred výživným na maloleté dieťa, súd prvej inštancie považoval takto ustálenú sumu výživného za primeranú, zdôrazňujúc, že disponibilnú rezervu, ktorá môže byť určená na zvýšené výživné, našiel najmä v nadštandardnom výdavku na cigarety v sume, ktorá vytvára minimálne rozdiel medzi aktuálne ustálenou sumou výživného a sumou výživného určeného posledným rozhodnutím, berúc do úvahy i nepochybnú skutočnosť o zvýšení príjmu i na strane matky. Vzhľadom na to, že návrh matky v presahujúcej miere (požadovaná suma 250,- eur mesačne) považoval súd prvej inštancie za nedôvodný, návrh matky vo zvyšnej časti zamietol.

12. S poukazom na to, že otcovi vznikol od podania návrhu matky dlh na zameškanom výživnom vo výške 1.216,45 eur, súd prvej inštancie povolil otcovi tento dlh splácať v primeraných splátkach po 20,- eur spolu s bežným výživným k rukám matky, počnúc prvým dňom nasledujúcim po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku, pričom omeškanie s plnením čo i len jednej splátky riadne a včas má za následok zročnosť celého zvyšného dlhu.

13. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

14. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec. V odvolaní uviedol, že sa však nemôže detailnejšie vyjadrovať k nákladom, ktoré v súčasnej dobe matka s výživným pre syna potrebuje, pretože pre vzdialenosť a nedostatok finančných prostriedkov sa konania na súde nezúčastnil. Aj keď nepochyboval o tom, že potreby syna za dobu, keď bolo naposledy výživné určené stúpili, najmä preto, že syn v súčasnej dobe už študuje strednú školu, mal však za to, že súd prvej inštancie nedostatočne zohľadnil jeho príjmy, keď jeho mesačný príjem nedosahuje ani celej sumy 19.000,- Kč. Pokiaľ matka vyslovila výhrady so zbytočnými nákladmi na jeho fajčenie, poukazuje na to, že suma 2.400,- Kč, ktorú uviedol pri výsluchu, v žiadnom prípade nepredstavuje jeho potrebu, ale zmieňoval sa o nej s ohľadom na potrebu celej rodiny. Otec súčasne namietal, že by vlastnil osobné motorové vozidlo, k čomu doložil osvedčenie o jeho registrácii, keď toto patrí do majetku jeho manželky, ktorý nadobudla pred tým, ako s ním uzavrela manželstvo. On sám nevlastní žiadne hnutelné, ani nehnuteľné veci, nemá žiadny iný príjem ako z pracovného pomeru. V súčasnej dobe, aby splnil podmienky insolvenčného konania, nezostalo mu iné, než od svojej manželky darom získal mesačne peňažné plnenie vo výške 5.000,- Kč po dobu 60-tich po sebe idúcich kalendárnych mesiacov tak, aby dosiahol oddĺženie. Výdavky, ktoré uviedol ako nevyhnutné, mu neumožňujú, aby bol schopný platiť výživné v sume, ktorú určil súd

a k tomu navyše s výživným dlžným bez toho, aby bolo zohľadnené, že po dobu koronavírusovej krízy syn nečerpал finančné prostriedky na obedy a podobne. Otec mal tak za to, že určená výška výživného v žiadnom prípade nezodpovedá jeho finančným možnostiam a majetkovým pomerom a domáha sa, aby odvolací súd výšku výživného určil s ohľadom na jeho skutočný príjem a na to, že v súčasnej dobe prakticky za neho väčšiu časť jeho povinností, ak chce dosiahnuť oddĺženie, hradí jeho manželka z prostriedkov z doby, keď s ním ešte spoločnú domácnosť nezdialala. Otec sa ďalej vyjadril, že bude rešpektovať, že náklad na fajčenie, ktorý v jeho prípade predstavuje sumu do 1.000,- Kč, nemusí súd zohľadniť v úvahách o jeho možnostiach plniť si vyživovaciu povinnosť. Pokiaľ mu je vytykávané, že sa so synom nestýka, nie je to jeho zavinením. Takým spôsobom nastavila pravidlá synova matka. Ani táto skutočnosť by mu nemala byť pripočítaná na ťarchu. Matka sa so synom vrátila na Slovensko bez toho, že by sa domáhala jeho súhlasu a náklady, ktoré by boli spojené s pravidelným stykom so synom sú tak vysoké, že si ich pri svojich príjmoch vôbec nemôže dovoliť. Napokon otec uviedol, že náklady, ktoré sú spojené s jeho bývaním sú v podstate úplne minimálne, keď žije v nájomnom byte, v ktorom nájom a služby s ním spojené dosahujú sumu takmer 15.000,- Kč. Inými slovami jeho príjmy a jeho majetkové pomery neumožňujú, aby platil výživné vo výške, ktorú určil súd prvej inštancie.

15. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník tak, že vyživovacia povinnosť otca nebola po dobu 5 rokov zvýšená. Náklady na maloletého sa za uplynulé obdobie výrazne zvýšili, pripravuje sa na výkon budúceho povolania štúdiom na strednej škole, profesionálne sa venuje športu. Otec sa s maloletým nestretáva, ani nad rámec výživného mu ničím neprispieva. Zotrváva na stanovisku vyjadrenom na pojednávaní a navrhuje potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie.

16. Otec sa v odvolacej replike opakovane vyjadroval k skutočnosti nestýkania sa a nekomunikovania so synom. Túto skutočnosť pričítal najmä matke a jej neústretoivosti, ako aj svojmu zhoršenému zdravotnému stavu. Vyjadril prekvapenie, že syn profesionálne športuje, keďže mu pred tromi rokmi oznámil, že zo zdravotných dôvodov (problémy s kolenami) športovať nemôže. Stále má však o syna záujem. Chápe, že náklady na syna sa zdvíhali, ale aj jeho životné náklady stúpajú (nájom v byte). Keď mával syna u seba, a to bolo cez jar, letné a zimné prázdniny, bývalo zvykom, že ho vybavoval oblečením, obuvou a vecami do školy na celý školský rok a nakupoval mu hračky, po ktorých túžil. Celú dobu výživné riadne platí. Bohužiaľ finančná situácia sa u neho radikálne zmenila a neumožňuje mu platiť nič viac.

17. Kolízny opatrovník v odvolacej duplike zotrval na svojom vyjadrení k odvolaniu otca.

18. Matka sa k odvolaniu otca, vyjadreniu kolízneho opatrovníka k odvolaniu, ako aj k odvolacej replike otca a odvolacej duplike kolízneho opatrovníka písomne nevyjadrila.

19. Po nadobudnutí plnoletosti sa E. V. ako oprávnená osoba z výživného na výzvu odvolacieho súdu vyjadril tak, že pristupuje k návrhu matky na zvýšenie výživného.

20. Ďalšie podania účastníkov neboli odvolaciemu súdu predložené.

21. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), po zistení, že odvolanie otca bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu podľa § 65 CMP, s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP) a toto rozhodnutie bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP

a contrario), konštatujúc dôvodnosť odvolania otca podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP zrušil a podľa ust.

§ 391 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

22. Z obsahu spisu v dotknutej veci odvolací súd zistil, že matka sa návrhom na začatie konania podaným na súde prvej inštancie dňa 16.10.2019 domáhala počnúc dňom podania návrhu (teda od 16.10.2019) zvýšenia vyživovacej povinnosti otca na v tom čase maloletého E. V. (ďalej „oprávnené dieťa“) zo sumy 150,-eur mesačne, určenej rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 5P/7/2015-52 dňa 14.05.2015, na sumu 250,- eur mesačne. Svoj návrh odôvodnila zmenou pomerov u oprávneného dieťaťa spočívajúcou v náraste výdavkov potrebných na krytie jeho odôvodnených potrieb, odôvodnenou jeho nástupom na strednú školu.

23. Vo vzťahu k predmetnej veci odvolací súd vo všeobecnosti považuje za potrebné uviesť, že platná právna úprava vyživovacej povinnosti rodičov k deťom (§ 62 ods. 1 ZoR) je založená na rovnakom postavení muža (otca) a ženy (matky). Obaja rodičia tak majú povinnosť prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov (§ 62 ods. 2 veta prvá ZoR). Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumejú sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby rodiča, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavia v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Subjektívne schopnosti sa však môžu realizovať len v rámci objektívne daných možností, ktoré determinuje reálna situácia na trhu práce, miera nezamestnanosti v regióne, v príslušnom odbore, vekovej kategórii, dosahované zárobky v danom povolaní (k tomu rozsudok Najvyššieho súdu ČSR spis. zn. 1Cz 27/1968 zo dňa 30.09.1968 uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. R 5/1969). Majetkové pomery rodiča umožňujú komplexne posúdiť celkovú situáciu, životnú úroveň rodiča pre potreby výživného, keďže príjmové pomery samy osebe neposkytujú úplný obraz o situácii povinného rodiča. Rodič totiž nemusí mať žiadny preukázateľný príjem, disponuje však značnými majetkovými podstatami. Za takýchto okolností súd určí výživné a je vecou povinného rodiča, aby ich speňažením z výťažku alebo inak zabezpečil výživné (inak je to pri bežnom rozsahu majetkových pomerov rodiča). Majetkové pomery charakterizuje vlastníctvo nehnuteľností (pozemky, domy, byty, rekreačné chaty, ich počet, reálna potreba a možnosť využitia povinným vrátane získavania výnosov z nich, prípadne dôvod ich nevyužívania na výnosy), cenných papierov, obchodných podielov, vkladov v bankách, iných hnutelých vecí (motorové vozidlá, luxusné športové vybavenie, zbierky, cennosti, elektronika), ako aj celkový životný štandard (dovolenky, životné náklady). Nejde o zásah do vlastníckeho práva povinného rodiča, ktorý môže vlastniť neobmedzené majetkové podstaty, ale len o posúdenie jeho majetkových pomerov vo vzťahu k plneniu prioritnej vyživovacej povinnosti. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodiča je potrebné prihliadnuť aj vtedy, ak sa rodič vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako je potrebné prihliadať aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré rodič na seba berie. Obligatórnym zákonným hľadiskom je tiež osobný výkon starostlivosti o dieťa (§ 62 ods. 4 ZoR). Uvedené konanie sa chápe ako určitá hodnota, ktorá sa pri určovaní výživného nemôže nebrať do úvahy. Hoci zákon používa termín „prihliada sa“, osobnú starostlivosť nepochybne kladie na roveň finančnému zabezpečeniu výživy. Miera, v akej treba prihliadať na osobnú starostlivosť o dieťa v rámci plnenia vyživovacej povinnosti, sa mení podľa veku dieťaťa, resp. jeho zdravotného stavu. Najvýznamnejší podiel bude predstavovať pri deťoch najnižšieho veku, kde je osobná starostlivosť najnáročnejšia. V tomto období podľa okolností konkrétneho prípadu môže osobná starostlivosť úplne vyvážiť peňažné plnenie vyživovacej povinnosti zo strany druhého rodiča. S vývojom dieťaťa sa mení skladba starostlivosti o dieťa (pribúda školská dochádzka, záujmy, voľný čas dieťaťa), na druhej strane sa dieťa stáva samostatnejšie, čo je dôvodom, pre ktorý podiel osobného výkonu starostlivosti na vyživovacej povinnosti klesá.

24. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. (§ 62 ods. 5 veta prvá ZoR) Toto pravidlo však nemožno vykladať absolútne, teda tak, že výživné by malo mať prednosť pred akýmikoľvek výdavkami rodiča, čo je vyjadrené v druhej vete ust. § 62 ods. 5 veta druhá ZoR, v zmysle ktorého pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Takýmito výdavkami môžu byť záväzky z prevzatých úverov a pôžičiek, ktoré neboli použité rodičom k uspokojovaniu jeho primeraných životných potrieb, ktoré by súčasne zodpovedali aj životnej úrovni dieťaťa. Preto napr. výdavky rodiča spojené so zabezpečovaním primeranej úrovne jeho bývania (splátky hypotekárneho úveru) nie sú výdavkami, ktoré by nebolo potrebné vziať do úvahy pri posudzovaní schopností, možností a majetkových pomerov

rodiča. Všeobecne teda platí, že výživné by nemalo byť určené tak, aby viedlo k existenčným problémom povinného rodiča a jeho snahe z tohto dôvodu sa vyhnúť plneniu tejto povinnosti.

25. Na strane druhej rozsah vyživovacej povinnosti rodiča je limitovaný odôvodnenými potrebami dieťaťa (§ 75 ods. 1 ZoR), pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 veta druhá ZoR). Odôvodnené potreby dieťaťa sú rôzne podľa okolností konkrétneho prípadu, sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote, výšky eventuálnych vlastných príjmov a pod. Avšak odôvodnené potreby dieťaťa neurčujú len tieto okolnosti, sú bezprostredne ovplyvňované i schopnosťou a možnosťou rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých nevyhnutných potrieb, nutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi široké, sú odôvodnenými tiež ďalšie potreby dieťaťa, ktoré nie sú nevyhnutné, ale - práve so zreteľom napr. k veku a zdravotnému stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote - prospešné všestrannému vývoju dieťaťa vo vyspelej spoločnosti. Ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať tiež aj tvorbu úspor. (§ 63 ods. 3 ZoR). Toto poňatie odôvodnených potrieb je v súlade so zásadou úmernosti životnej úrovne dieťaťa životnej úrovni rodičov, v intenciách tejto zásady sú odôvodnené potreby dieťaťa (a tiež rozsah vyživovací povinnosti rodičov k dieťaťu) mimo iné aj odrazom rôznej životnej úrovne rodičov, danej spravidla spoločenskou dôležitosťou ich práce. Je určite spravodlivé, ak - vzhľadom k tomuto poňatiu odôvodnených potrieb rozhodnutie súdu o rozsahu vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu vyjadrí zásadu úmernosti životnej úrovne dieťaťa životnej úrovni rodičov (k tomu rozsudok Najvyššieho súdu ČSR spis. zn. 5Cz 112/1965 zo dňa 03.12.1965 uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. R 14/1966).

26. Procesné zásady určujú, že pre rozhodovanie súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia (§ 217 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP). Súd teda nemôže prihliadať na skutočnosti, ktoré možno očakávať alebo ktoré nastanú po vyhlásení rozhodnutia. Zákonným pravidlom pri rozhodovaní o výživnom je, že ide o plnenie v opakujúcich sa dávkach uhrádzaných neskôr za skutkových podmienok, ktoré sa v čase rozhodovania nedali predvídať. Vychádza sa z teoretického predpokladu, že sa podstatne nezmenia. V dôsledku rôznych okolností sa však reálne podmienky postupom času spravidla odlišujú od skutkových podmienok, z ktorých rozhodnutie súdu vychádzalo. Preto nie je žiaduca nezmeniteľnosť súdneho rozhodnutia vychádzajúceho z už neexistujúcich predpokladov. Jednorazová úhrada výživného sa neujala z dôvodu spotrebného charakteru vyživovacej povinnosti, neopomenuteľné je hľadisko hospodárnosti konania, keďže nie je možné, aby o každej splátke výživného rozhodoval súd osobitne. Vzhľadom na takúto konštrukciu ZoR v ust. § 78 (rovnako procesný predpis - ust. § 121 CMP) ustanovuje osobitný mechanizmus nápravy (ktorý nemožno využiť pri iných právoplatných rozhodnutiach) pre prípady, keď sa skutkový stav odchyľil od podmienok daných pri rozhodnutí, ako výnimku zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí. Rozsudky o výživnom sú prípadmi *clausula rebus sic stantibus* (výhrada, že sa nezmenia podmienky, na základe ktorých súd určil rozsah plnenia) a prostredníctvom tejto úpravy sa umožňuje prelomenie prekážky *res iudicata* na základe preukázanej zmeny pomerov odôvodnenej už uvedenými skutočnosťami. Zmenu pomerov možno vymedziť ako podstatnú a závažnú zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúcom rozhodnutiu súdu, ktorá môže byť na strane oprávneného, ako aj povinného, nie zmeny krátkodobého charakteru. Zmena pomerov môže zahŕňať tak zmenu pomerov na strane niektorého z rodičov (strata zamestnania, závažné ochorenie, získanie podstatne výhodnejšieho zamestnania a pod.), ako aj zmenu pomerov na strane dieťaťa, najmä jeho potrieb (vek, štúdium, zdravotný stav a pod.). Ust. § 78 ods. 1 ZoR umožňuje zmenu tak vo vzťahu k súdnym rozhodnutiam (musí ísť o rozhodnutie, ktorým bola vyživovacia povinnosť priznaná, prípadne zmenená), ako aj vo vzťahu k dohodám, vzhľadom na to, že vyživovaciu povinnosť možno určiť aj dohodou príslušných subjektov, nielen rozhodnutím súdu.

27. Z hľadiska skutkových podkladov pre rozhodnutie je procesný súd v konaní o výžive maloletého podľa ust. § 111 ods. 1 písm. c) CMP povinný zisťovať skutočný stav veci (§ 35 CMP) a vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci (§ 37 CMP). Procesný súd tak nie je limitovaný dôkaznými návrhmi účastníkov, ako je tomu zásadne v sporovom konaní podľa ust. § 185 CSP.

28. V danom prípade súd prvej inštancie zásadne dospel k záveru o tom, že tak na strane oprávneného dieťaťa, ako aj jeho rodičov došlo k zásadnej zmene pomerov (odsek č. 17 odôvodnenia napadnutého rozsudku).

29. Konštatovanú zmenu pomerov na strane oprávneného dieťaťa, teda zmenu jeho odôvodnených potrieb, odôvodnil súd prvej inštancie tým, že je starší o takmer 6 rokov, náklady na uspokojovanie jeho potrieb sa zvýšili podstatným spôsobom, a to nielen primerane zvyšujúcemu sa veku, ale i z dôvodu nástupu na strednú školu, v ktorej sa pripravuje na výkon budúceho povolania. Súd prvej inštancie súčasne prihliadal na jednorazové výdavky matky spojené s absolvovaním lyžiarskeho kurzu oprávneného dieťaťa, s nákupom dioptrických okuliarov pre neho, nákupom počítača pre potreby jeho dištančného vzdelávania a napokon s absolvovaním kurzu pre získanie vodičského oprávnenia. Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku však dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa nedôsledne posudzovaním zmeny pomerov na strane oprávneného dieťaťa (rozumej neaplikujúc správne vyššie popísané zásady determinujúce jednak určenie vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu, ako aj posudzovania zmeny pomerov podľa ust. § 78 ZoR nevyhnutnej pre zmenu predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom na dieťa). Skutkovo sa totiž skutkovo vôbec nezaoberal zisťovaním, aké boli odôvodnené potreby dieťaťa v čase posledného rozhodovania súdu o úprave vyživovacej povinnosti otca k nemu. Ak by totiž túto skutkovú otázku dôsledne skúmal, vychádzajúc zo stavu, kedy bolo naposledy rozhodované o úprave vyživovacej povinnosti, musel by zohľadniť napr. skutočnosť, že oprávnené dieťa už v tomto čase navštevoval školu nie v mieste svojho bydliska, ale v Liptovskom Mikuláši (športová trieda na Základnej škole, Z. XXX, A. E.), a teda už v tomto čase boli spojené s úhradou jeho odôvodnených potrieb aj výdavky na cestovanie do školy. Rovnako v tomto čase sa aktívne venovalo oprávnené dieťa aj futbalu, s čím tak boli už v tomto čase spojené určité výdavky (uvedené vyplýva z rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 5P/7/2015-52 zo dňa 14.05.2015). Taktiež súd prvej inštancie neskúmal, či k zhoršeniu zraku u oprávneného dieťaťa došlo v období po poslednom určovaní vyživovacej povinnosti k nemu, alebo jeho zrakové problémy boli u neho už v tomto čase, a teda v kladnom prípade v akom rozsahu bola v minulosti výška výdavkov spojených s poskytovaním zdravotnej starostlivosti oprávnenému dieťaťu a s nákupom kompenzačných pomôcok (dioptrických okuliarov a šošoviek). Ak súčasne súd prvej inštancie pri posudzovaní zmeny pomerov zohľadnil aj jednorazové výdavky matky spojené s úhradou kurzu pre získanie vodičského oprávnenia, nezaoberal sa posúdením otázky, či vzhľadom na jeho vek

(v čase rozhodovania súdu prvej inštancie 17 rokov) je možné získanie vodičského oprávnenia zohľadňovať pri určovaní výživného ako odôvodnenú potrebu oprávneného dieťaťa, ktorá zodpovedá životnej úrovni rodičov. Zhrnúc doposiaľ uvedené, súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nekvantifikoval, v akom rozsahu došlo u oprávneného dieťaťa k zmene pomerov, teda k nárastu nákladov spojených so zabezpečením jeho odôvodnených potrieb. Aj keď je zrejmé, že za obdobie od posledného rozhodnutia súdu o úprave vyživovacej povinnosti, teda od mája 2015, došlo k nárastu životných nákladov (§ 78 ods. 3 ZoR) odvolaciemu súdu sa javí, že táto všeobecne známa skutočnosť (186 ods. 1 CSP) sama o sebe nie je spôsobilá odôvodniť zvýšenie vyživovacej povinnosti otca k oprávnenému dieťaťu zo sumy 150,- eur mesačne na sumu 240,- eur mesačne, t. j. v rozsahu 60 % naposledy určenej sumy vyživovacej povinnosti ($240\text{- eur} - 150\text{- eur} = 90\text{- eur}$, potom $90\text{- eur} / 150\text{- eur} = 0,6$, potom $0,6 \times 100\% = 60\%$).

30. Pokiaľ ide o posudzovanie zmeny pomerov na strane otca, teda zmeny v jeho v možnostiach, schopnostiach a majetkových pomeroch, ku ktorej došlo oproti času poslednej úpravy jeho vyživovacej povinnosti k oprávnenému dieťaťu, súd prvej inštancie skonštatoval len toľko, že u otca sa zvýšil jeho priemerný čistý mesačný príjem v období od marca 2019 do februára 2020 o sumu 1.701, Kč (v prepočte kurzom použitým súdom prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku, t. j. 1,- euro = 26,311 Kč je to suma 64,65 eur), resp. v období od novembra 2019 do októbra 2020 o sumu 1.494,- eur (opätovne v prepočte kurzom 1,- euro = 26,311 Kč je to suma 56,78 eur). Je tak zrejmé, že otcom dosahovaný zvýšený príjem 64,65 eur, resp. 56,78 eur, nedosahuje ani výšku sumy, o ktorú súd prvej inštancie zvýšil vyživovaciu povinnosť otca (90,- eur). Súd prvej inštancie sa však vôbec nezaoberal otázkou, v akej miere došlo/nedošlo u otca k zvýšeniu/zníženiu výdavkov spojených s uspokojovaním jeho životných potrieb, čo bez najmenších pochybností determinuje jeho schopnosti a možnosti prispievať na výživu oprávneného dieťaťa. Vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého rozsudku sa odvolaciemu súdu javí, že súd prvej inštancie považoval pri svojom rozhodovaní za zásadnú skutočnosť, z ktorej vychádzal pri svojom rozhodovaní, že otec vo svojom vyjadrení priznal výdavok na cigarety v sume 2.500, Kč, t. j. v sume prepočítanej súdom prvej inštancie (kurzom 1,- euro = 26,311 Kč) vo výške 95,02 eur. Je tomu tak preto, že práve suma tohto výdavku korešponduje suma, o ktorú súd prvej inštancie zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k oprávnenému dieťaťu. Pri tom sa súd prvej inštancie vôbec nezaoberal tým, či otec mal takýto výdavok už v čase predošlého rozhodovania súdu prvej inštancie a v akej výške a v akej miere bol Okresným súdom Liptovský Mikuláš zohľadnený pri jeho rozhodnutí v konaní vedenom pod spis. zn. 5P/7/2015. Je zrejmé, že Okresný súd Liptovský Mikuláš by s určitosťou

pri svojom rozhodnutí nechal do úvahy, teda vychádzal z toho, že ide o výdavok rodiča, ktorý nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 5 ZoR). Odvolací súd súčasne považuje za potrebné vytknúť súdu prvej inštancie, že jeho záver o vlastníctve otca k osobnému motorovému vozidlu nemá žiaden podklad vo vykonanom dokazovaní. Naproti tomu má však odvolací súd pochybnosť o pravdivosti tvrdenia otca v podanom odvolaní, že osobné motorové vozidlo má jeho manželka W. V. vo výlučnom vlastníctve, ak vzal do úvahy skutočnosť, že podľa otcom predloženého osvedčenia o registrácii vozidla (č. I. 85 spisu) došlo k registrácii vozidla reg. značka 5C83824 na manželku otca dňa 13.04.2016, teda v čase, kedy už bol otec s ňou ženatý (vychádzajúc z toho, že už v čase posledného rozhodovania súdu o výživnom, t. j. v máji 2015, bol otec so W. V. ženatý, viď rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 5P/7/2015-52 zo dňa 14.05.2015), a teda je predpoklad, že predmetné vozidlo nadobudli do spoločného imania manželov. V kontexte užívania osobného motorového vozidla otcom však považuje odvolací súd za neopodstatnené, ak pri svojom rozhodnutí na jednej strane zjavne považoval výdavky otca spojené s prevádzkou a údržbou osobného motorového vozidla za výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 5 ZoR), ak na strane oprávneného dieťaťa prihliadal na výdavok spojený s absolvovaním kurzu na získanie vodičského oprávnenia v sume 620,- eur, ktorý je nepochybne spojený s vedením a užívaním motorového vozidla. Vedenie a užívanie motorového vozidla oprávneným dieťaťom nemožno vzhľadom k jeho veku, ku skutočnosti jeho štúdia na strednej škole a tomuto zodpovedajúcim potrebám, prihliadajúc k životnej úrovni rodičov, považovať toho času za jeho odôvodnenú potrebu. Napokon možno vytknúť súdu prvej inštancie to, že sa v kontexte záväzkov otca (rozumej dlhov, ktoré otec spláca v rámci svojho oddĺženia) nezaoberal charakterom týchto záväzkov, teda či nejde aj o záväzky, ktoré na seba otec v minulosti prevzal v súvislosti so zabezpečovaním svojich životných potrieb a súčasne sa nezaoberal tým, či tieto záväzky a ich úhrada neexistovala už v čase predošlého rozhodovania súdu o výživnom. Pritom odpoveď na tieto otázky môže byť spoluurčujúca z hľadiska posúdenia zmeny v schopnostiach, možnostiach a majetkových pomeroch na strane otca. Obdobne je to aj u výdavku otca spojeného s úhradou jeho poistenia vo výške 300,- Kč mesačne, ktorý vzal súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí do úvahy. Z dôkazov obsiahnutých v spise, ako aj z výsluchu otca, pritom vôbec nie je zrejmé, o aké poistenie sa má jednať a či teda slúži alebo nesúži na krytie odôvodnených potrieb otca. V tomto kontexte odvolací súd poukazuje na to, že na druhej strane matka v konaní uvádzala ako výdavok spojený s výživou oprávneného dieťaťa úrazové poistenie so sporením s výškou poistného 32,80 eur. Ak by potom nebolo možné prihliadať na výdavok otca na poistenie z dôvodu, že tento nie je nevyhnutné vynaložiť, pri zvyšovaní vyživovacej povinnosti otca a princípu participácie dieťaťa na životnej úrovni rodiča (§ 62 ods. 2 ZoR), nie je možné na takéto výdavok prihliadať ani u oprávneného dieťaťa.

31. Čo sa týka posudzovania zmeny na strane matky, súd prvej inštancie v zásade konštatoval v odôvodnení napadnutého rozhodnutia len toľko, že u nej došlo oproti času posledného rozhodovania o výživnom k zvýšeniu mesačného príjmu o sumu cca 300,- eur. Možno však konštatovať, že u matky ide o zásadné zvýšenie príjmu, keď v čase posledného rozhodnutia súdu o výživnom mala mesačný príjem vo výške 484,37 eur. Z potvrdenia zamestnávateľa matky obchodnej spoločnosti Gergonne Slovensko s. r. o. zo dňa 15.04.2020 (č. I. 95 spisu) pritom však vyplýva, že matka dosiahla čistý príjem za posledných 12 mesiacov vo výške 10.793,60 eur ročne, t. j. 899,47 eur mesačne (konštatované súdom prvej inštancie v odseku č. 14 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Teda prihliadajúc na toto oznámenie jej zamestnávateľa u matky došlo k zvýšeniu príjmu o 415,10 eur, teda o 86 % oproti príjmu v čase, kedy bolo naposledy rozhodované o výživnom. Potom je záver súdu prvej inštancie o zvýšení príjmu matky iba o sumu cca 300,- eur zjavne nepodložený. Súd prvej inštancie tak pri svojom rozhodovaní nereflektoval dostatočne túto zásadnú zmenu príjmových pomeroch na strane matky. Súčasne v nesprávnej miere prihliadal na strane matky na jej celoročnú dennú starostlivosť o oprávnené dieťa, keď toto oproti času posledného rozhodovania o výživnom bolo už takmer plnoleté (v čase rozhodovania odvolacieho súdu je už oprávnené dieťa dospelé), a preto kompenzovanie vyživovacej povinnosti matky v peňažnej (hmotnej) podobe osobnou starostlivosťou o oprávnené dieťa je možné brať v zmysle ust. § 62 ods. 4 ZoR už len v minimálnom rozsahu. Vzhľadom k značne vyššiemu nárastu príjmu na strane matky, ako je tomu na strane otca, sa tak javí ako správne saturovať zvýšené potreby na strane oprávneného dieťaťa väčšou mierou z príjmu matky. Na takéto záver je však potrebné skúmať aj otázku odôvodnených potrieb matky a s tým spojených výdavkov a aj otázku, v akom rozsahu došlo k ich zmene oproti času posledného rozhodovania súdu o výživnom, ktorých skúmanie však súd prvej inštancie opomenul. V neposlednom rade odvolací súd poukazuje tiež na to, že matka, rovnako ako otec, uviedla mesačný výdavok spojený s nákupom cigariet v sume 33,- eur. Teda aj na jej strane sa mal súd prvej inštancie v tejto súvislosti zaoberať rovnakými otázkami ako na strane otca, k čomu tiež nedošlo.

32. Zhrnúc uvedené odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo veci rozhodol bez toho, aby sa riadil vyššie spomenutými všeobecnými zásadami posudzovania vyživovacej povinnosti rodičov

k dieťaťu, t. j. komplexne preskúmal zmenu pomerov, a to nie len na strane oprávneného dieťaťa, ale aj na strane oboch povinných rodičov. V danom prípade podľa odvolacieho súdu došlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP, teda, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, hoc aplikoval na danú vec správnu právnu normu, avšak nesprávnym spôsobom a nedôsledne túto právnu normu aplikoval na súdenú vec. V tejto súvislosti tiež neúplne a nesprávne zistil skutočný stav veci, čím došlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa ust.

§ 62 ods. 1 CMP. V dôsledku tohto potom odvolací súd už bez ďalšieho podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a podľa ust. § 391 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. 33. Podľa ust. § 391 ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

34. Podľa ust. § 391 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je povinný v odôvodnení rozhodnutia uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

35. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní komplexne objasní a zhodnotí schopnosti, možnosti a majetkové pomery oboch rodičov a rovnako oprávnené potreby dieťaťa. Na podklade tohto potom dôsledne zhodnotí a kvantifikuje zmenu pomerov, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre zmenu ostatného rozhodnutia súdu o vyživovacej povinnosti otca. U matky zohľadní tiež prípadnú zmenu pomerov vo vzťahu k vyživovacej povinnosti voči maloletej dcére R. A. (rozumej tým, či sa miera jej vyživovacej povinnosti k maloletej R. zvýšila oproti času posledného rozhodovania súdu o vyživovacej povinnosti otca na syna E. V.). Dokazovanie vykonaná v rozsahu potrebnom pre svoje rozhodnutie v súlade s jeho povinnosťou podľa ust. § 35 a § 36 CMP. Na podklade riadne zisteného skutočného stavu potom vo veci opätovne právne posúdi, vysporiada sa s argumentáciou účastníkov (produkovanou aj v odvolacom konaní) a nanovo rozhodne. Pritom bude vychádzať z vyššie vytknutých nedostatkov v jeho konaní a zrušenom rozhodnutí, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP). V zmysle ust. § 396 ods. 3 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP v ďalšom súd prvej inštancie rozhodne v novom rozhodnutí aj o trovách odvolacieho konania.

36. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) [§ 421 ods. 2 CSP].

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) [§ 422 ods. 1 CSP].

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 77 CMP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) [§ 428 CSP]. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasl. CMP.